

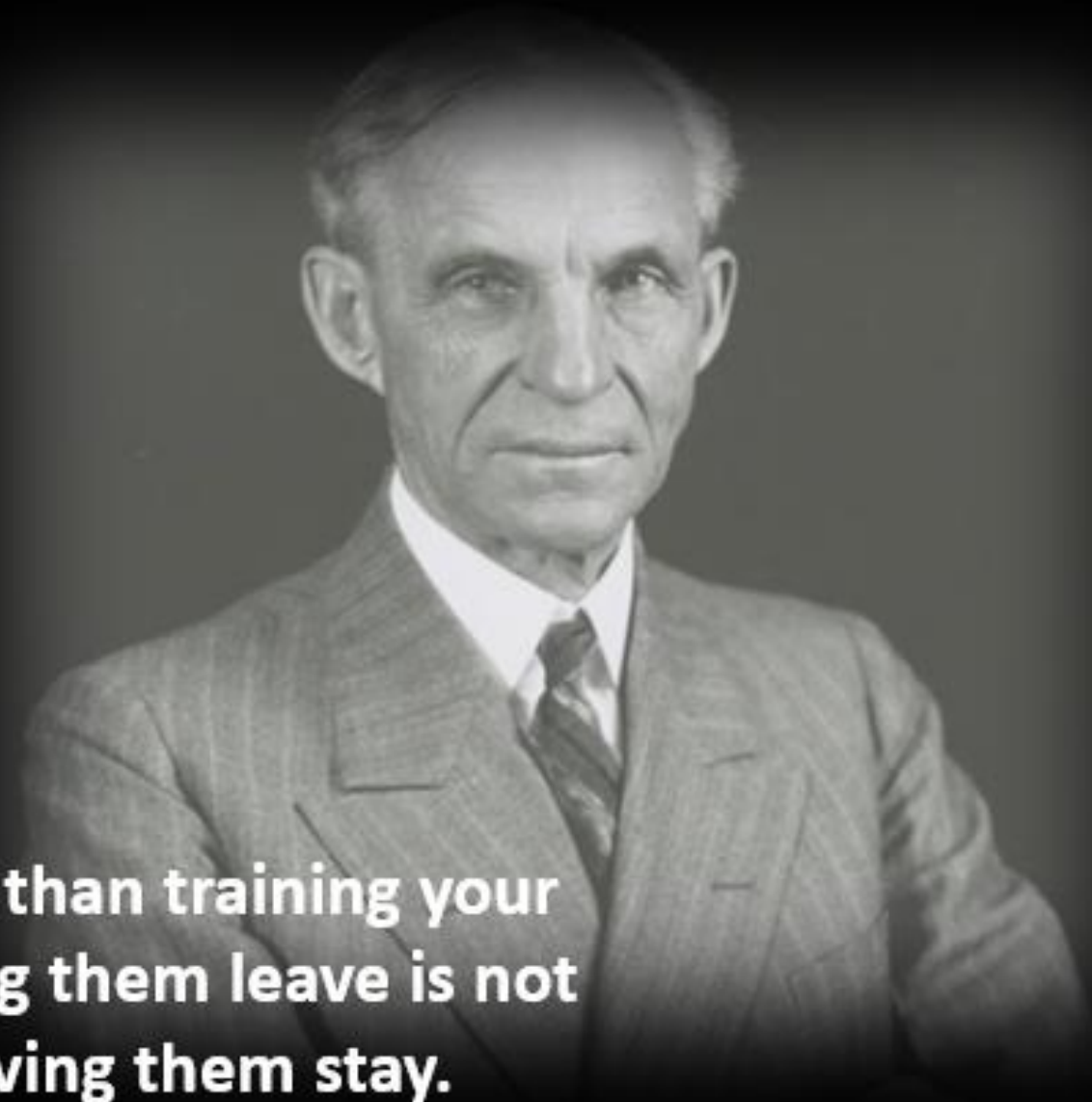
Hvað vitum við og hvað vitum við ekki?

– Um fræðslu, sí- og endurmenntun úr Stofnun og sveitarfélagi ársins og fleiri könnunum

GALLUP®

TIL AÐ VERA VISS

“ The only thing worse than training your employees and having them leave is not training them and having them stay.

- Henry Ford

**“Train people well enough
so they can leave. Treat
them well enough so they
don’t want to.”**

Sir Richard Branson

Efnið í dag

Fræðsla, sí- og endurmenntun, ýmiskonar óformleg og formlaus fræðsla

- Hvað vitum við?
  1. Hver er staðan á Íslandi skv. Hagstofu og Stofnun- og sveitarfélag ársins?
  2. Hvað sýnir samanburður við önnur lönd – Eurostat og Cedefop?
- Hvað vitum við ekki?

Hvað erum við að tala um?

*Skilgreining á símenntun
og þjálfun (Cedefop):*

any learning activities undertaken by
adults (whether employed or not) with
the intention of improving knowledge or
skills

Formlegt nám

Óformlegt nám (nonformal)

Formlaust nám (informal)

Og af hverju erum við að tala um það?

- Thomas Friedman
  - „Promethean moment“
    - Landbúnaðarbylting
    - Prentsmiðjan (Gutenberg)
    - Upplýsingin
    - Iðnbyltingin
    - Kjarnorkan
    - Upplýsingatækni og netið
    - AI
  - Tækni sem breytir því hvernig við gerum hlutina almennt:
    - “ It is our ability to sense, digitize, process, learn, share and act, all increasingly with the help of A.I.

“ Never have more humans had access to more cheap tools that amplify their power at a steadily accelerating rate

- **Erlendir ríkisborgarar eru 18% þjóðarinnar!**

GALLUP

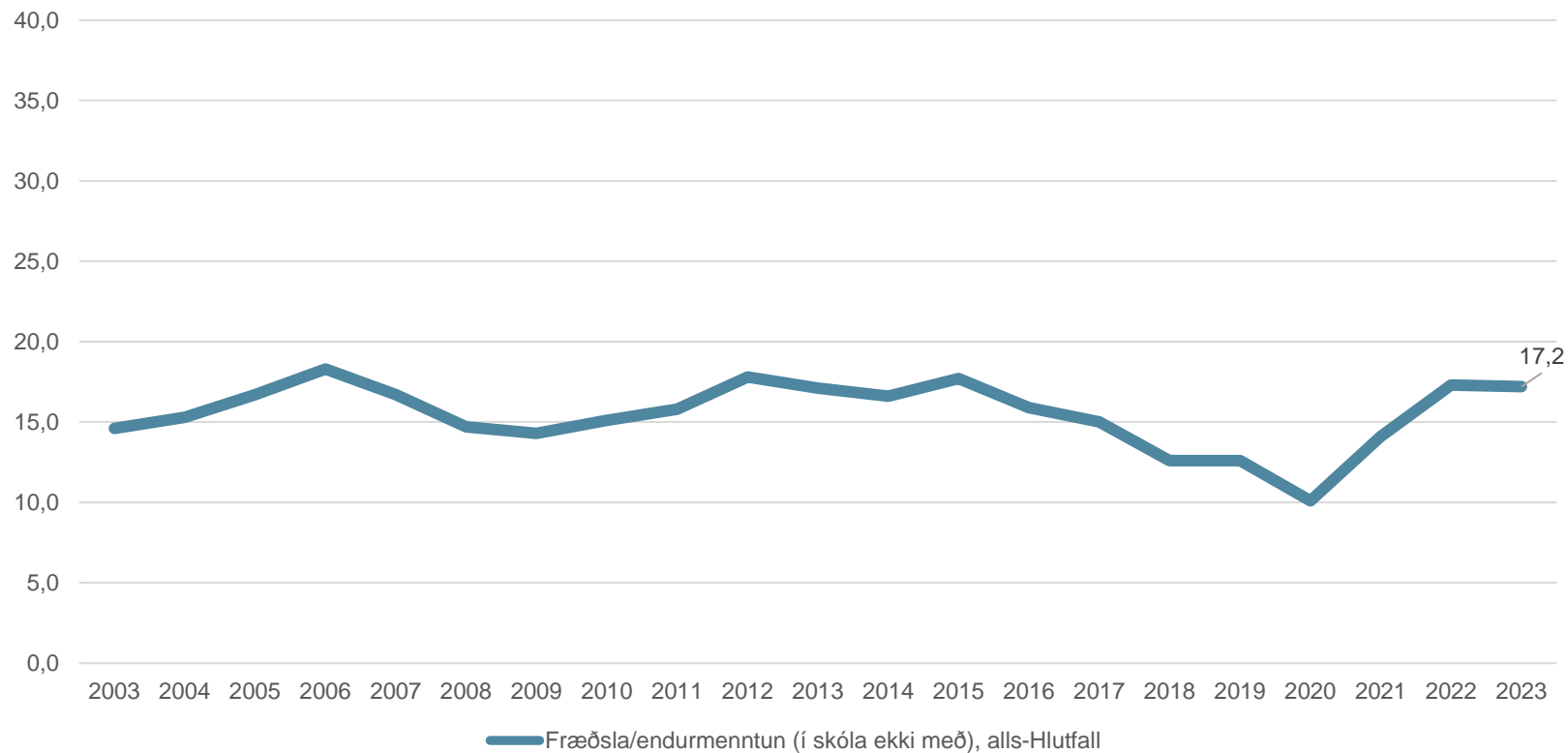
Efnið í dag

Fræðsla, sí- og endurmenntun, ýmiskonar óformleg og formlaus fræðsla

- Hvað vitum við?
  1. Hver er staðan á Íslandi skv. Hagstofu og Stofnun- og sveitarfélag ársins?
  2. Hvað sýnir samanburður við önnur lönd – Eurostat og Cedefop?
- Hvað vitum við ekki?

Fræðsla/endurmenntun á Íslandi 2003-2023

Fræðsla/endurmenntun á síðustu fjórum vikum 2003-2023 – starfandi 16-74 ára, Ísland

Símenntun 2023 - starfandi 16-74 ára

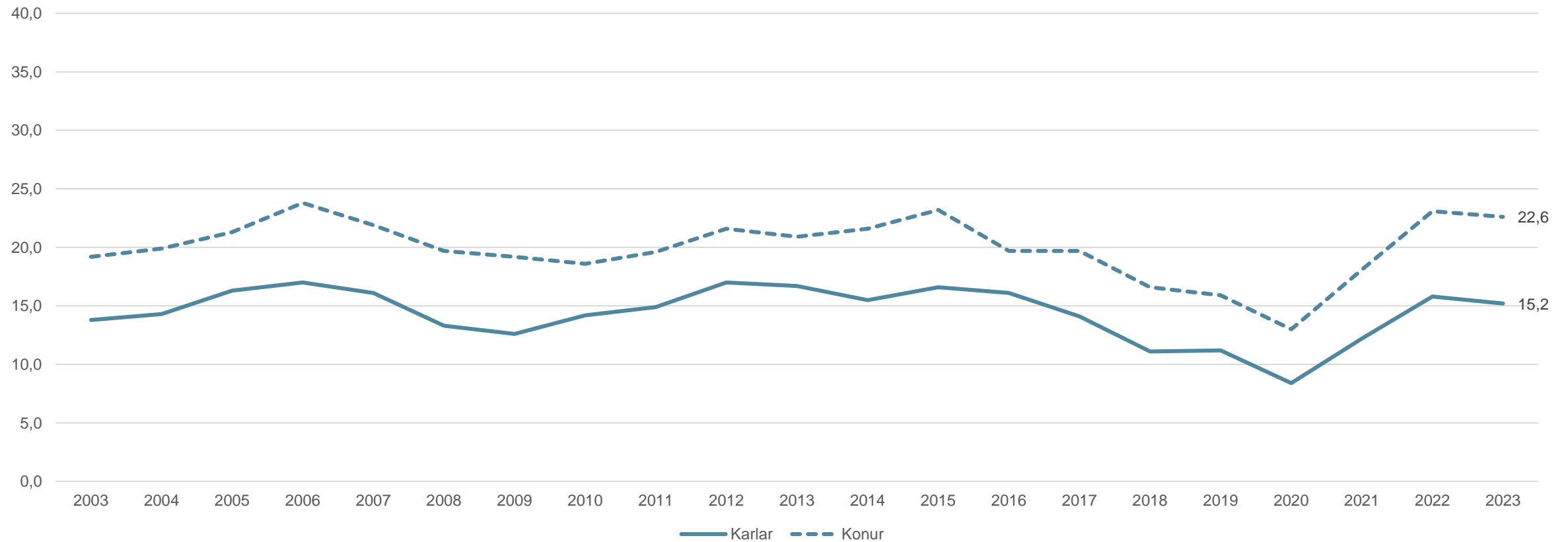
Fræðsla/endurmenntun og/eða í skóla, alls-Hlutfall 29%

Breytan 'Fræðsla/endurmenntun (í skóla ekki með), alls' er samtala úr flokkunum 'Námskeið' sem eru öll námskeið kennd utan skipulagðs skólastarfs og 'Önnur fræðsla með leiðbeinanda' sem er samtala fyrir ráðstefnur, málþing, fyrirlestra og aðra fræðslu með leiðbeinanda á síðustu fjórum vikum

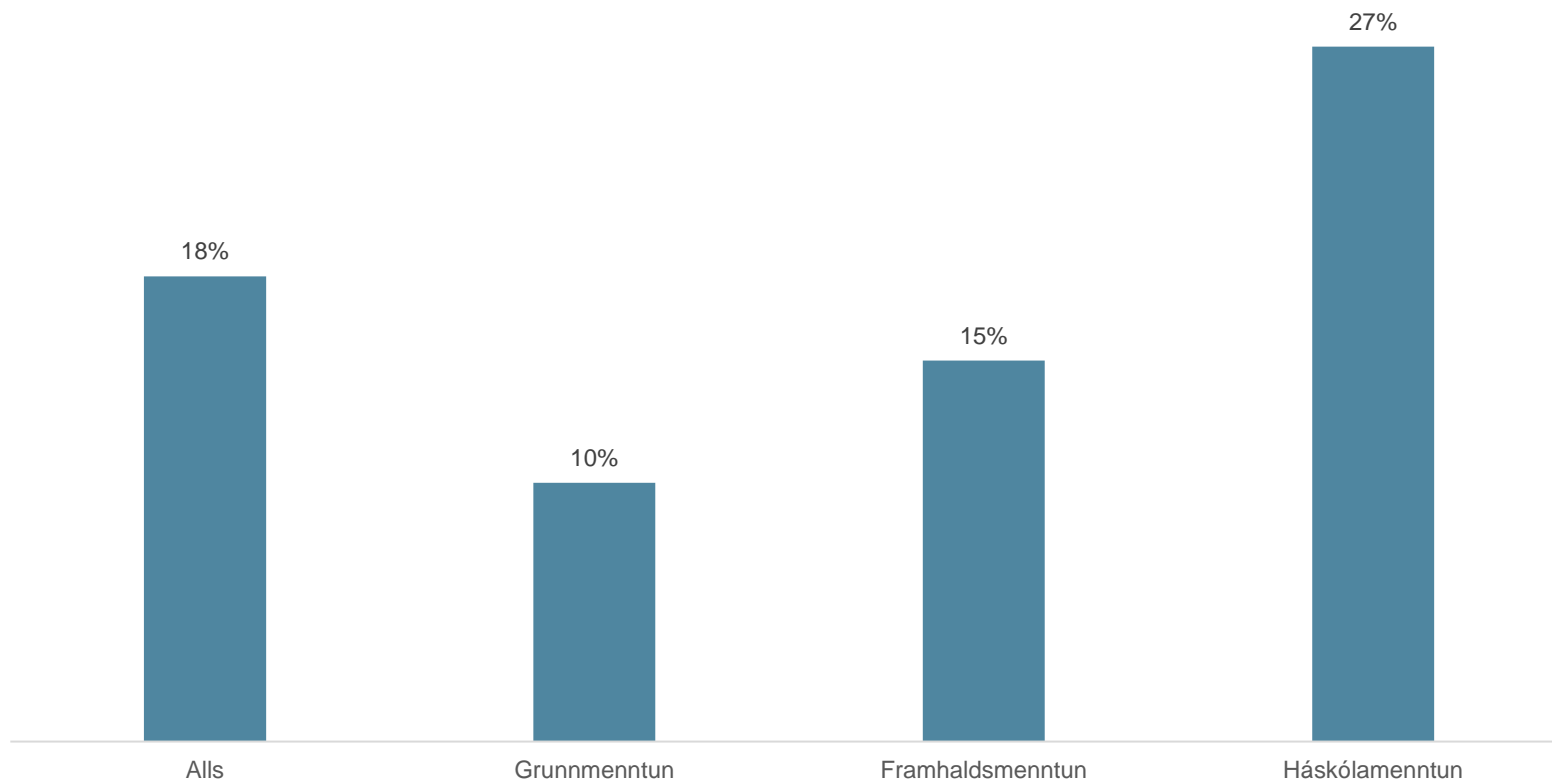
Fræðsla/endurmenntun eftir kyni

Fræðsla/endurmenntun (í skóla ekki með), alls, eftir árum og kyni, **starfandi 25-54 ára**

Fræðsla/endurmenntun eftir menntun

Fræðsla/endurmenntun (í skóla ekki með) meðal starfandi eftir menntun
15-74 ára, 2024 1. ársfjórðungur

Persónulegur áhugi skiptir minna máli með lengri menntun.

Af hverju sækir fólk fræðsluna? –
Hlutfall sem segir „í tengslum við starf“

- Háskólamenntun – 62%
- Framhaldsmenntun – 57%
- Grunnmenntun – 50%

Hlutfall sem segir „af persónulegum áhuga“

- Háskólamenntun – 20%
- Framhaldsmenntun – 26%
- Grunnmenntun – 41%

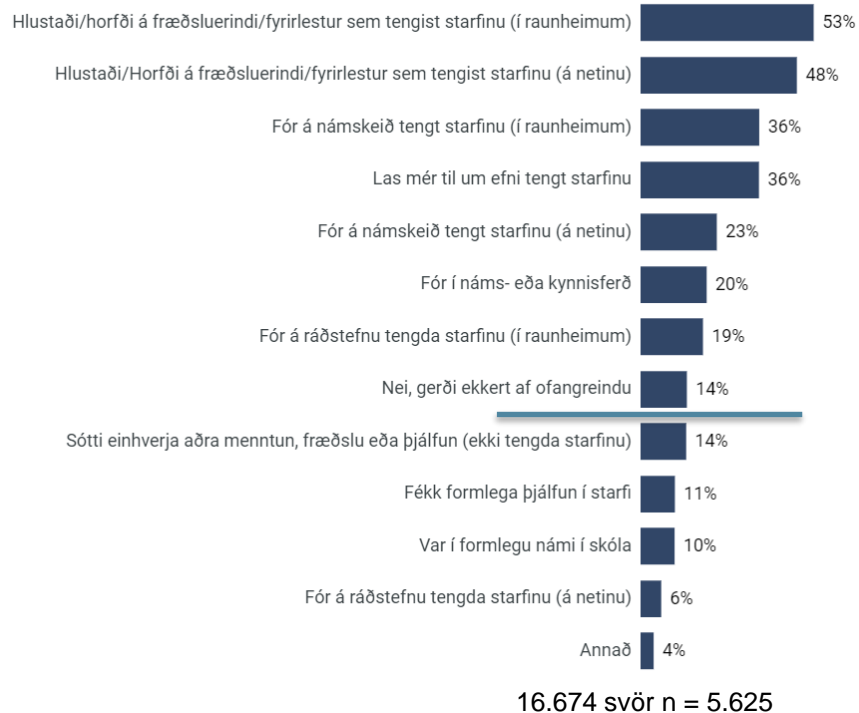
Persónulegur áhugi líka meira ráðandi hjá yngsta og elsta aldurshópnum

Hvað hafið þið gert á sl. 12 mánuðum? (1 mín.)

- Hvað hefur þú gert á sl. 12 mánuðum sem telst til þróunar, þjálfunar, sí- og endurmenntunnar? (hux í 10 sek).
  - Veldu eitt gott dæmi
  - Af hverju fórstu á / gerðir þú xxxx?
  - Var það gaman?
  - Hvernig hefur það nýst?
  - Gerir þú nógu mikið af því að sinna eigin þróun?
- Deilið með sessunaut

Hvað gerir fólk? Virkni – Stofnun og sveitarfélag ársins

Gerðir þú eitthvað af eftirfarandi á síðustu 12 mánuðum?

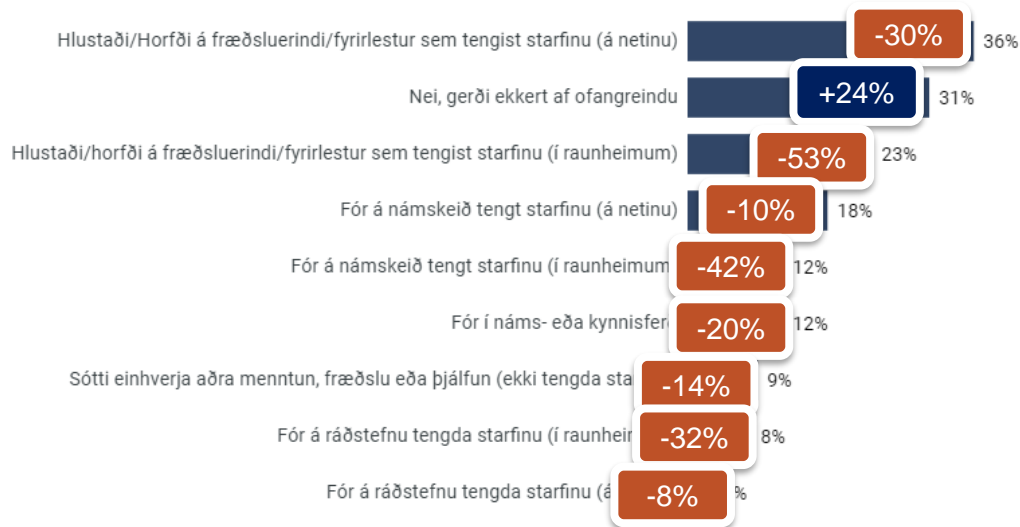

Allir svarendur

- Langflestir sinna einhverri sí- eða endurmenntun á 12 mánaða tímabili (86%).
  - Meira en helmingur svarenda hlustaði t.d. á fræðsluerindi eða fyrirlestur sem tengdist starfinu í raunheimum og nærri helmingur gerði slíkt í hið sama á netinu.
- Jákvæð tengsl eru við menntun – lengri menntun þýðir meiri virkni
- Virknin tengist einnig starfi og er meiri virkni í stjórnenda og sérfræðistörfum en öðrum störfum. Minnst er virkni í „skrifstofustörfum“ og „öðrum störfum“
- Virkni fer líka saman við aldur og er meiri í yngri aldurshópum en þeim eldri.

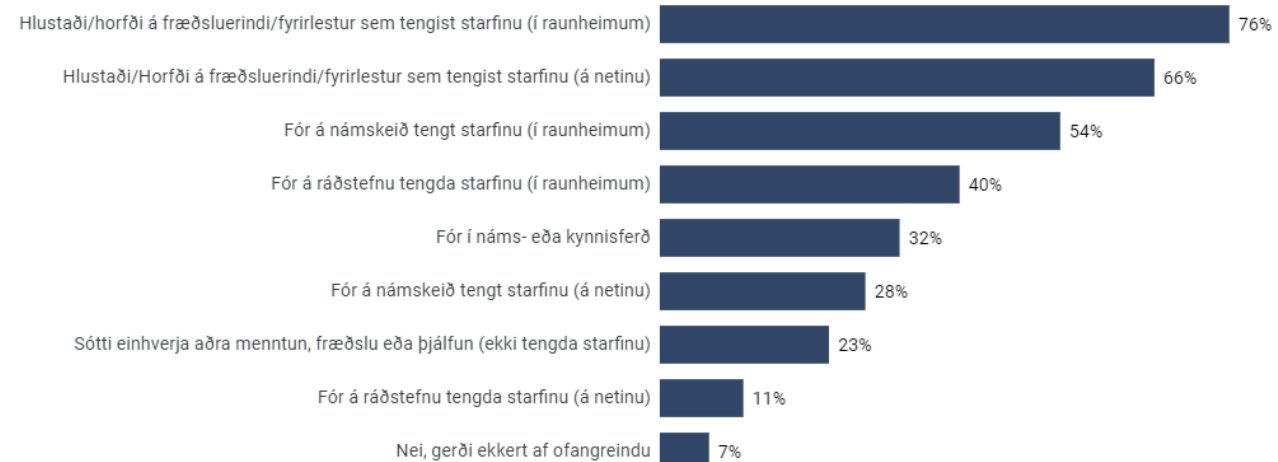
Hvað gerir fólk? Virkni kvenna eftir aldri, menntun og starfi

Gerðir þú eitthvað af eftirfarandi á síðustu 12 mánuðum?

189 svör n=124

Gerðir þú eitthvað af eftirfarandi á síðustu 12 mánuðum?

1.173 svör n=349

Skrifstofufólk, konur 60+ með grunnskólapróf

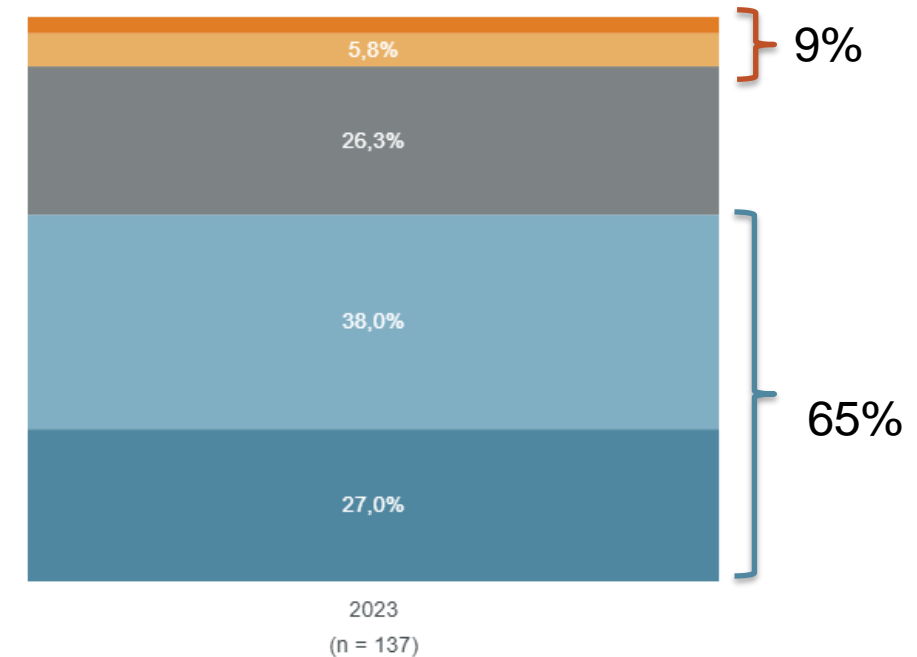
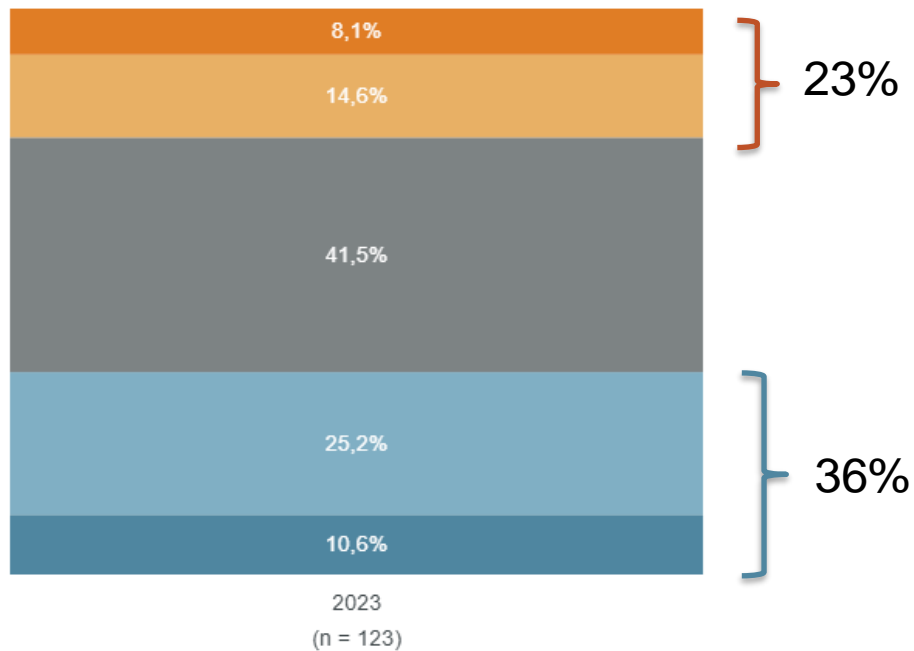
Stjórnendur og sérfræðingar, konur -40 með háskólapróf

GALLUP

Hvatning: Konur, menntun og starf

Færð þú mikla eða litla hvatningu frá stjórnendum vinnustaðarins til að sinna fræðslu, sí- og/eða endurmenntun á þínu starfssviði?

Talsverður munur er á atvinnugreinum og í heilbrigðisþjónustu er nærri þriðjungur sem fær litla hvatningu til að þróast.

■ Mjög mikla hvatningu ■ Frekar mikla ■ Hvorki né ■ Frekar litla ■ Mjög litla hvatningu

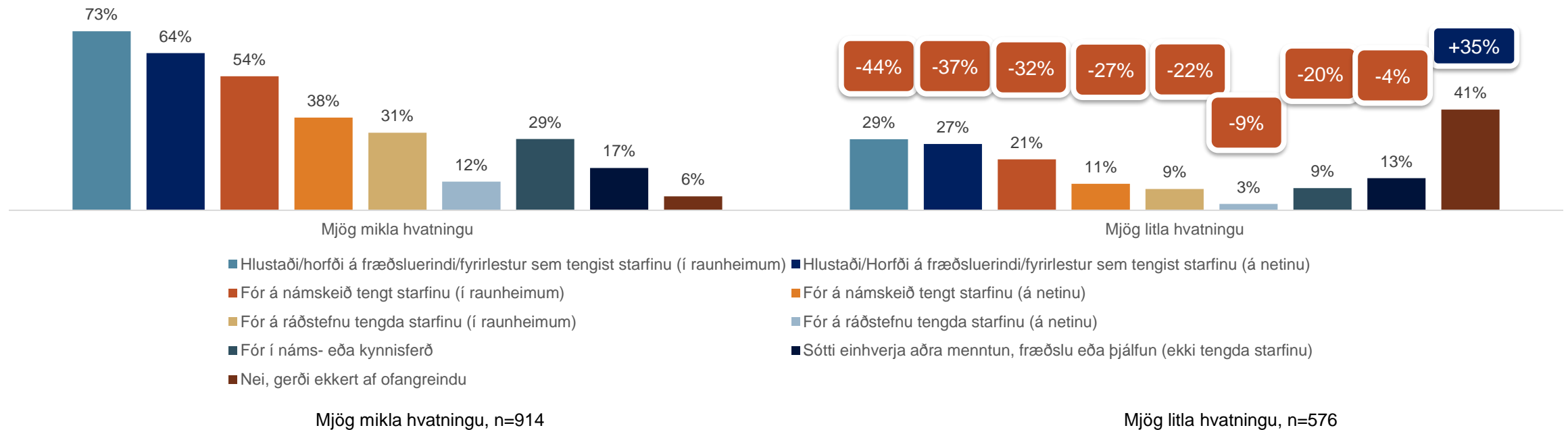
Konur 60+ með grunnskólapróf (+) – skrifstofufólk

Konur -30 með háskólapróf, stjórnendur og sérfræðingar

GALLUP

Hvað gerir fólk? Virkni eftir hvatningu

Gerðir þú eitthvað af eftirfarandi á síðustu 12 mánuðum?

Hér má virkni fólks eftir hvatningu frá stjórnendum til að sinna fræðslu og endurmenntun. Ef hvatning er mjög lítil eru **sjöfaldar líkur** á að fólk hafi ekki sinnt neinu af þessum fræðslumöguleikum

1. Hvað gerir fólk? Virkni eftir hvatningu, 50+ skrifstofufólk

Gerðir þú eitthvað af eftirfarandi á síðustu 12 mánuðum?

Mjög mikla hvatningu, n=53

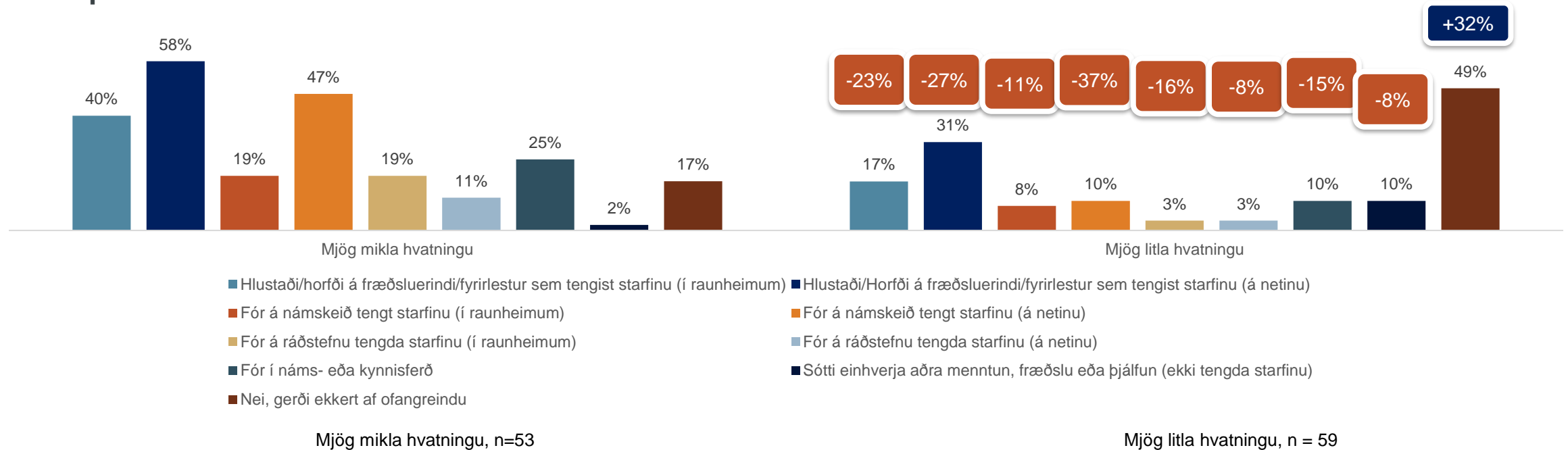
Mjög litla hvatningu, n = 59

GALLUP

Hvað gerir fólk? Virkni eftir hvatningu, 50+ skrifstofufólk

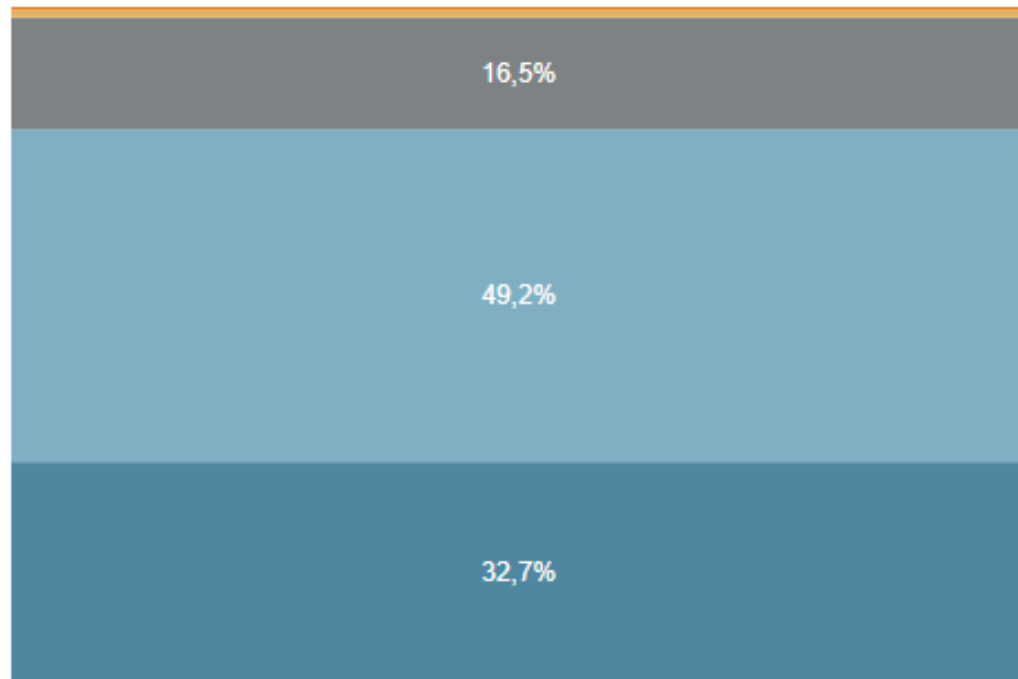
Gerðir þú eitthvað af eftirfarandi á síðustu 12 mánuðum?

Hér má virkni fólks eftir hvatningu frá stjórnendum til að sinna fræðslu og endurmenntun. Ef hvatning er mjög lítil eru **prefaldar líkur** á að fólk hafi ekki sinnt neinu af þessum fræðslumöguleikum.

1. Nýting þjálfunar og fræðslu

Hversu vel eða illa nýttist þér sú þjálfun og fræðsla sem þú fékkst?

2023
(n = 4.725)

■ Mjög vel ■ Frekar vel ■ Hvorki né ■ Frekar illa ■ Mjög illa

- Yfirleitt nýttist sú fræðsla sem fólk fær ágætlega (82% segja vel), yngra fólk telur þjálfu og fræðslu nýttast betur og stjórnendur og sérfræðingar sáttari en aðrar starfsstéttir
- Hversu góð nýtingin er er tengd hvatningu. **Nær allir svara að þjálfunin/fræðslan hafi nýst vel þar sem hvatningin er mjög mikil (96%) en færri þar sem hvatningin er mjög lítil (61%)**

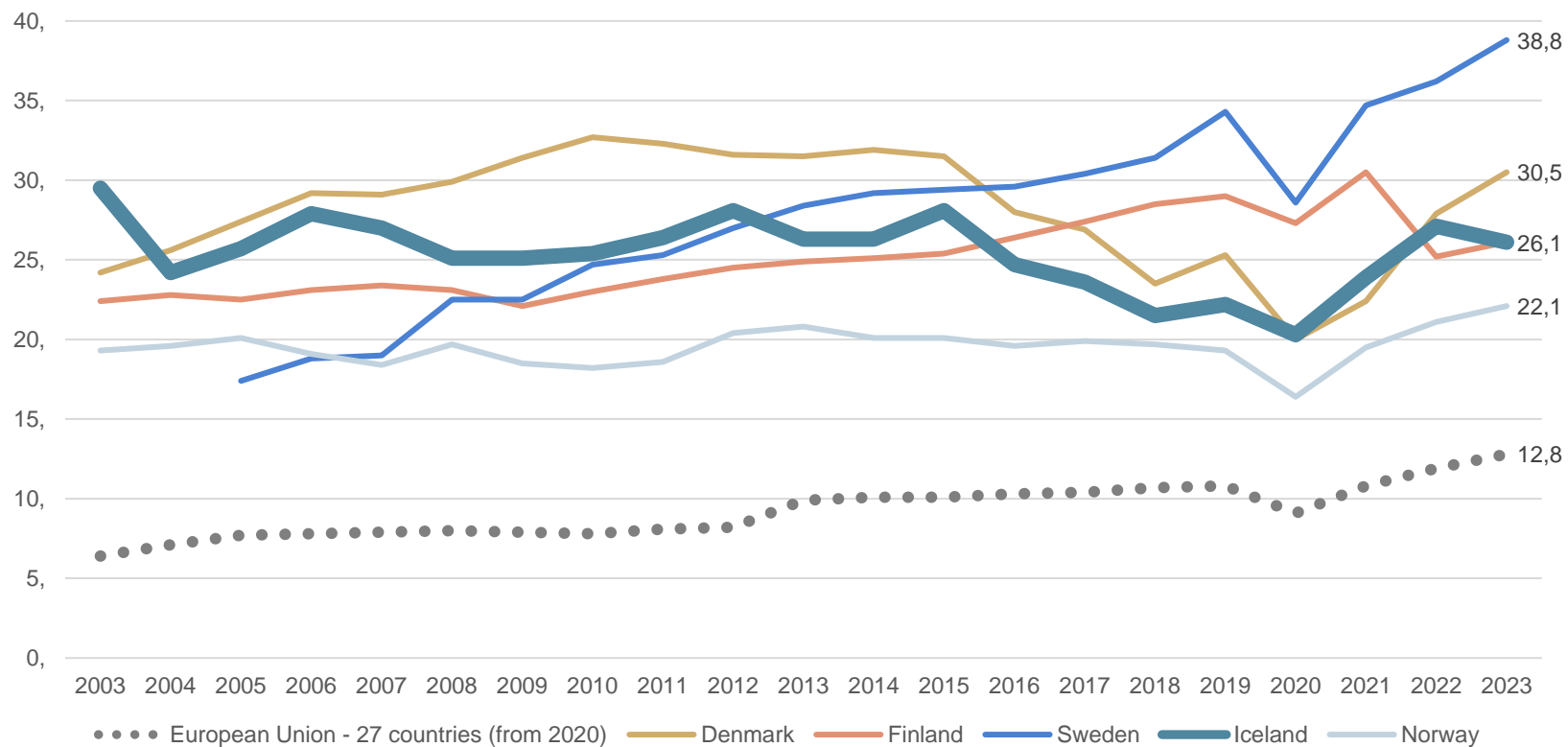
Efnið í dag

Fræðsla, sí- og endurmenntun, ýmiskonar óformleg og formlaus fræðsla

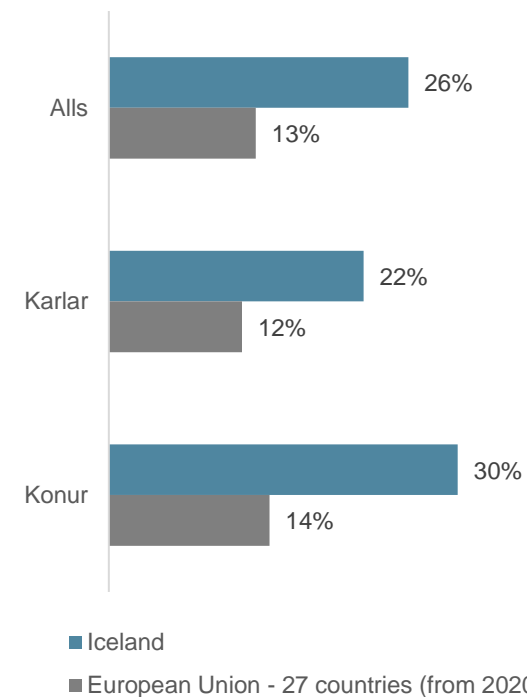
- Hvað vitum við?
  1. Hver er staðan á Íslandi skv. Hagstofu og Stofnun- og sveitarfélag ársins?
  2. Hvað sýnir samanburður við önnur lönd – Eurostat og Cedefop?
- Hvað vitum við ekki?

Alþjóðlegur samanburður – EUROSTAT

Fengu fræðslu eða þjálfun sem hlutfall af mannfjölda (25-64 ára) –
Norðurlönd vs. EU

Fengu formlega eða óformlega fræðslu eða þjálfun á síðustu fjórum vikum fyrir könnunina sem hlutfall af mannfjölda

Eurostat

GALLUP

Það sem við vitum úr öðrum könnunum – cedefop

CEDEFOP

- The European Centre for the Development of Vocational Training
  - (Cedefop) is the European Union's reference centre for vocational education and training, skills and qualifications. We provide information, research, analyses and evidence on vocational education and training, skills and qualifications for policymaking in the EU Member States. Cedefop was originally established in 1975 by Council Regulation (EEC

GALLUP

Það sem við vitum úr öðrum könnunum – cedefop

- Fólk lítur almennt jákvæðum augum á sí- og endurmenntun – sérstaklega eldra fólk (65+)
- **Karlar og konur sinna símenntun af aðeins ólíkum ástæðum – konur vegna persónulegrar þróunar en karlar til að auka starfstengda hæfni**
- Sem skýring á því að sinna ekki símenntun, þá eru konur líklegri en karlar til að bera fyrir sig að þær þurfi að sinna öðrum skuldbindingum og kostnaði en karlar, en karlarnir telja sig oftast ekki þurfa á endurmenntun að halda
- Megin ástæðan fyrir því að fólk sinnir ekki sí- og endurmenntun er að fólk sér ekki þörfina! Sérstaklega á þetta við um karla og eldri hópa

- Einnig sér fólk ekki ávinninginn – ávinningurinn getur verið óljós og undir atvinnurekanda kominn

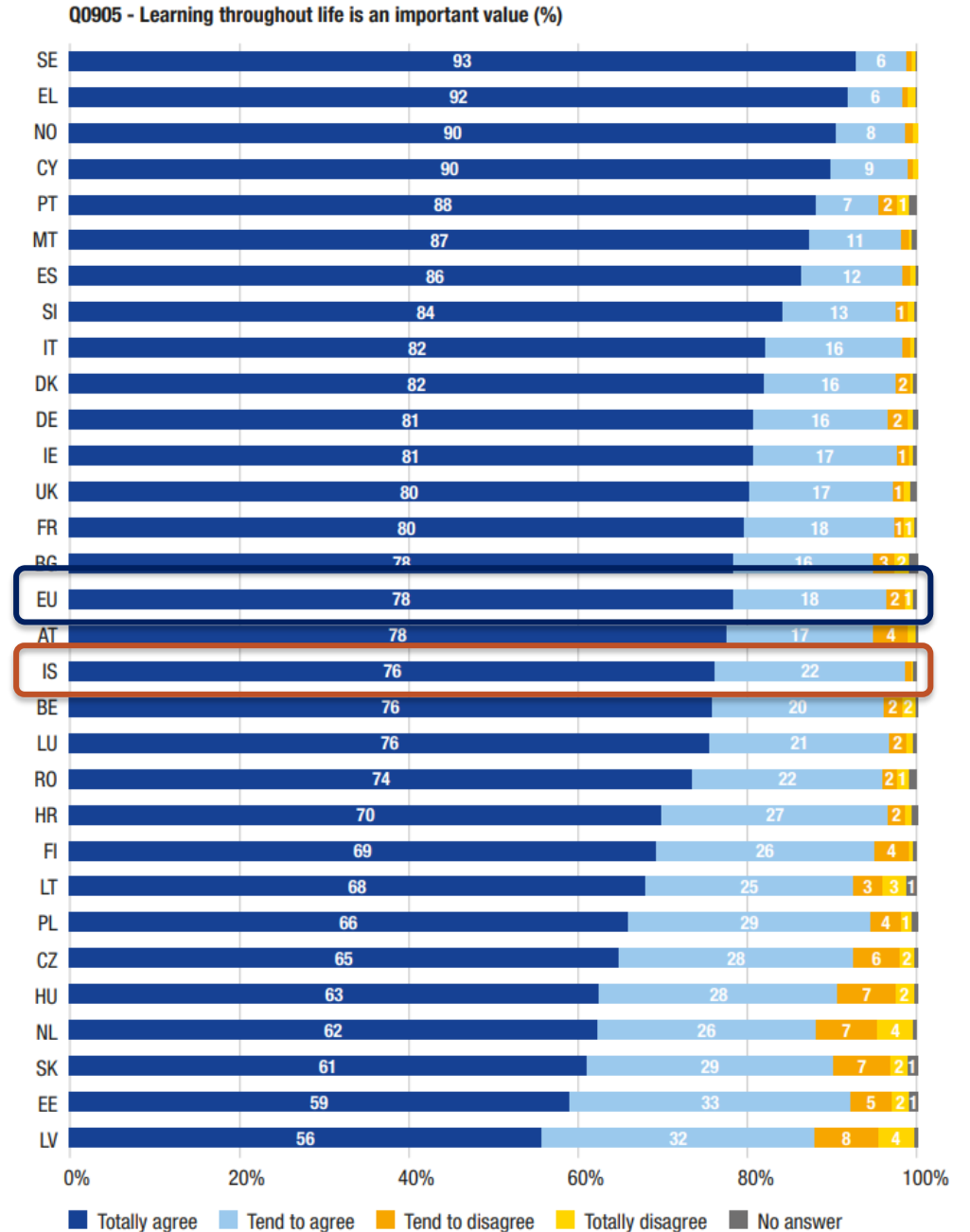
Hvað myndi ýta undir þátttöku í vinnutengdri þjálfun? (top fimm)

- Aukinn sveigjanleiki í vinnutíma
- Fjárhagslegir hvatar og fjárhagslegur stuðningur
- Stuðningur vegna annarra skyldna og ábyrgðar
- Viðurkenning vinnuveitanda á námi
- Meiri upplýsing og leiðsögn

Mikilvægi sí- og endurmenntunnar almennt— Ísland í samanburði (cedefop)

- Íslendingar telja „ævilangt nám“ álíka mikilvægt og EU löndin að jafnaði - Svíar og Norðmenn eru á toppnum

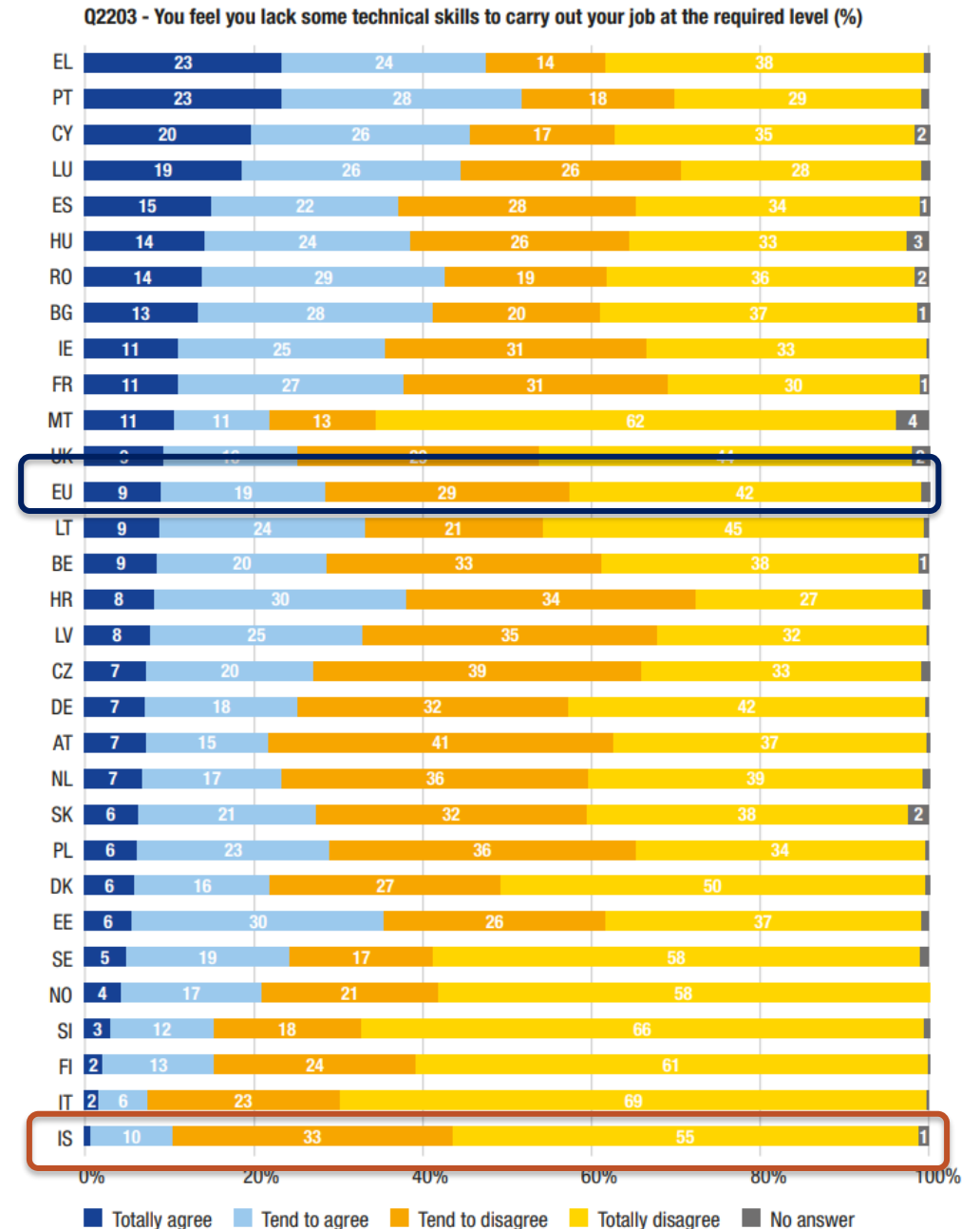
Figure 1. Importance: learning throughout life is important, country (EU-28, Iceland and Norway)

Þörf fyrir sí- og endurmenntun – tæknileg hæfni (cedefop)

- Íslendingar telja sig síst af öllum Evrópuþjóðum skorta **tæknilega** hæfna til að sinna starfinu

Figure 5. Importance: lack of technical skills, country (EU-28, Iceland and Norway)

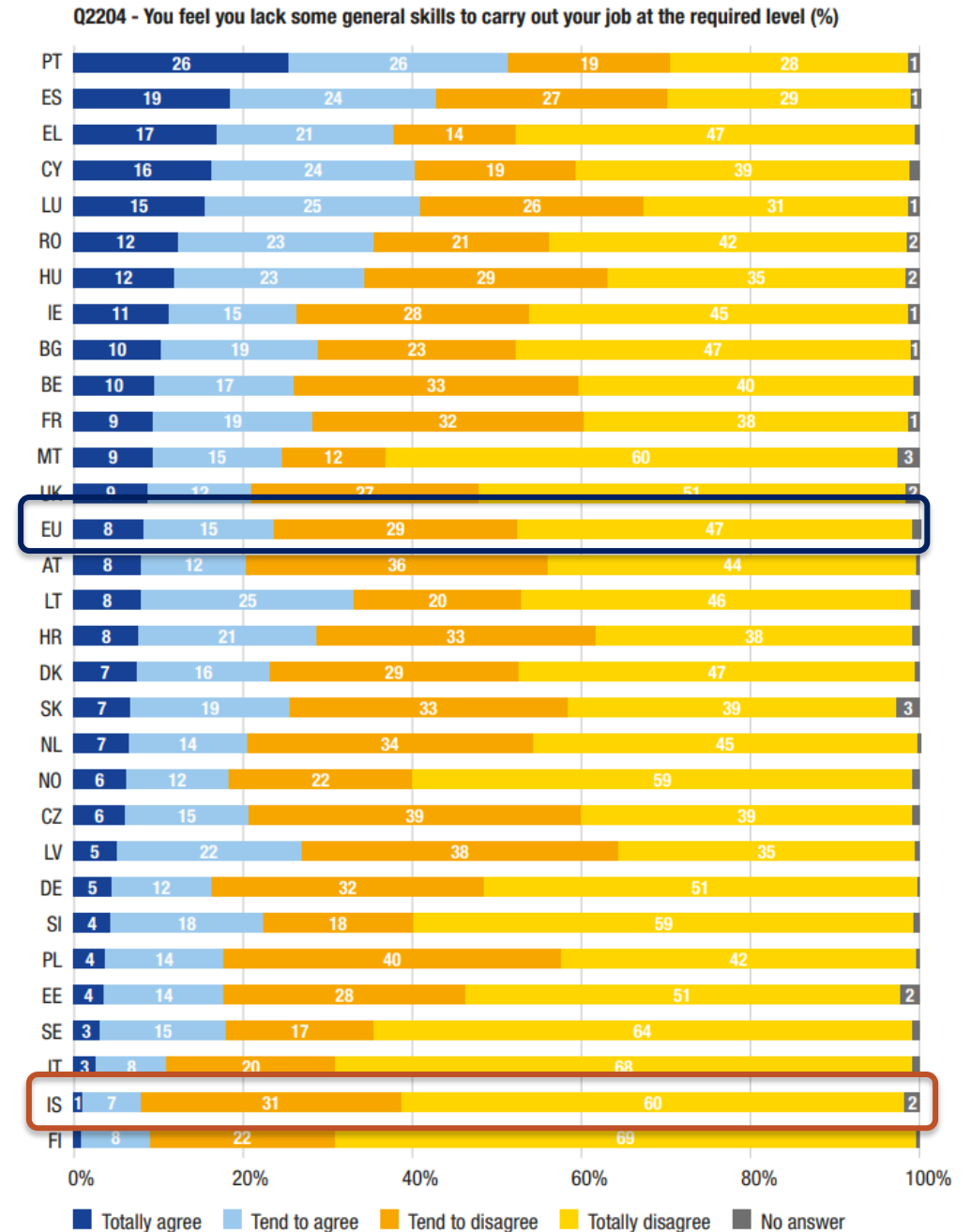

Þörf fyrir sí- og endurmenntun – almenn hæfni (cedefop)

- Íslendingar telja sig síst af öllum Evrópuþjóðum skorta **almenna** hæfna til að sinna starfinu

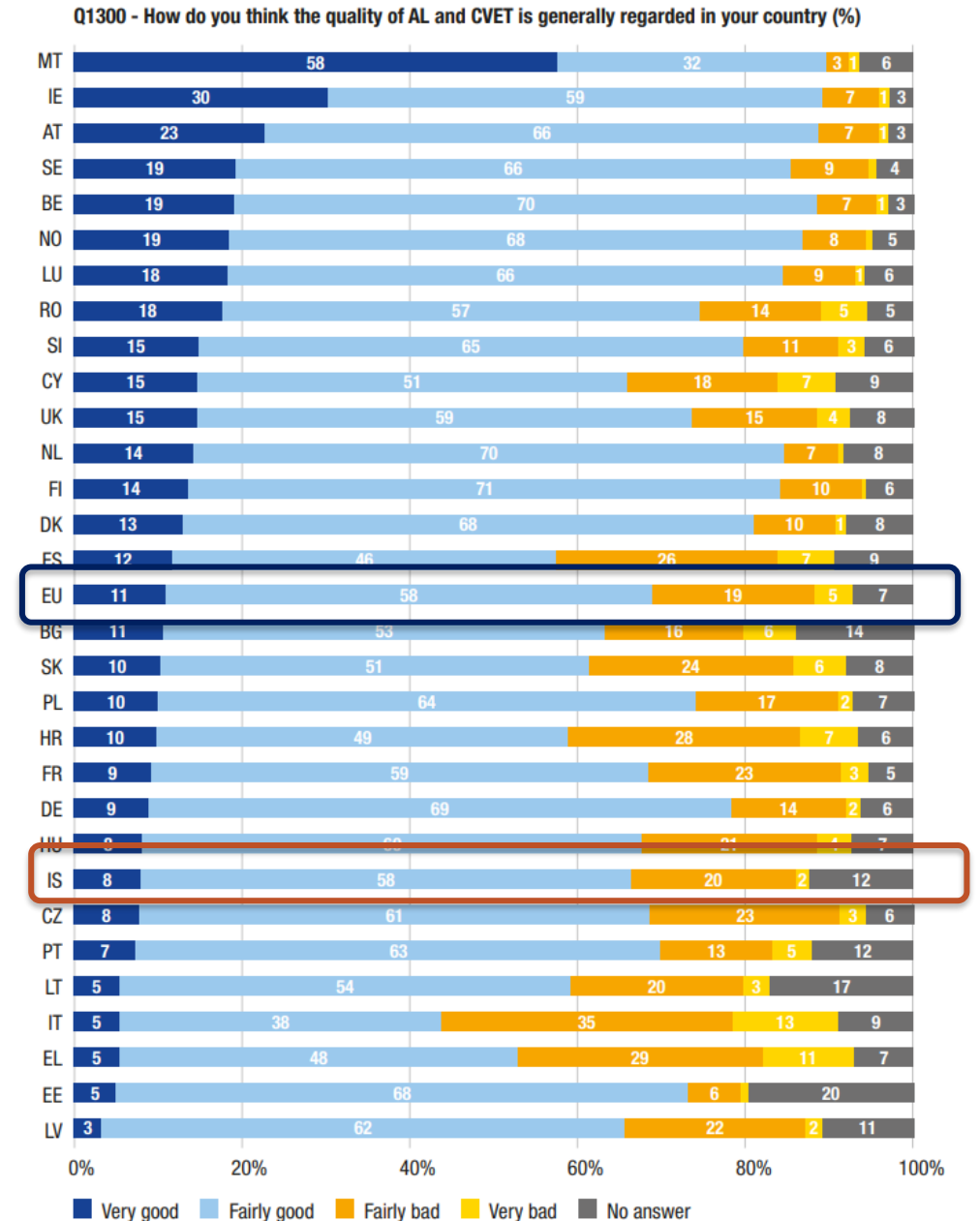
Figure 6. Importance: lack of general skills, country (EU-28, Iceland and Norway)

Gæði sí- og endurmenntunnar – almennt (cedefop)

- Íslendingar telja gæði sí- og endurmenntunnar talsvert lakari en EU að jafnaði

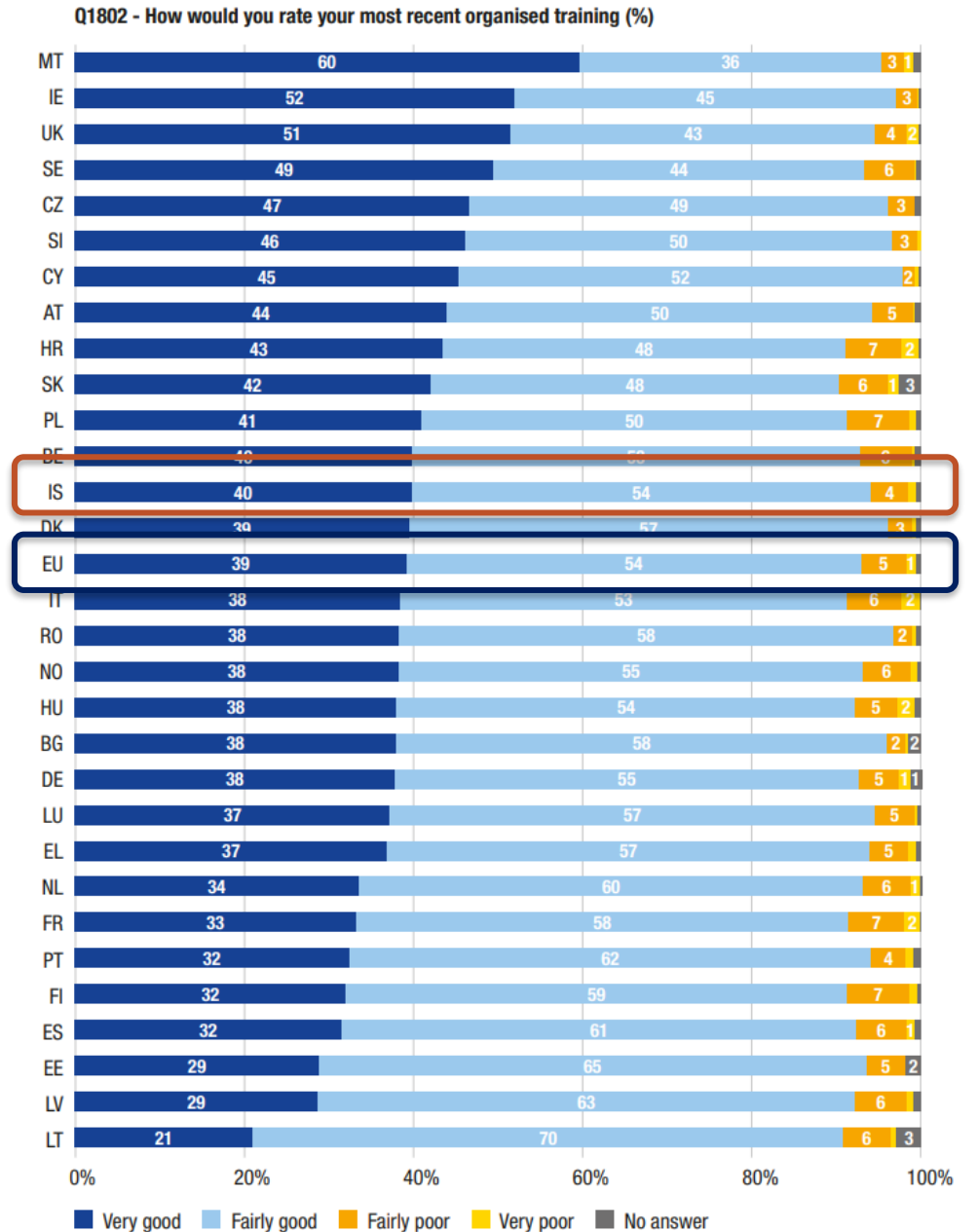
Figure 18. Benefits: quality of learning, country (EU-28, Iceland and Norway)

Gæði sí- og endurmenntunnar – síðasta þjálfun sem þú fékkst

- Íslendingar telja á hinn bóginn að gæði síðustu þjálfunar sem viðkomandi nýtti vera á pari við EU að jafnaði

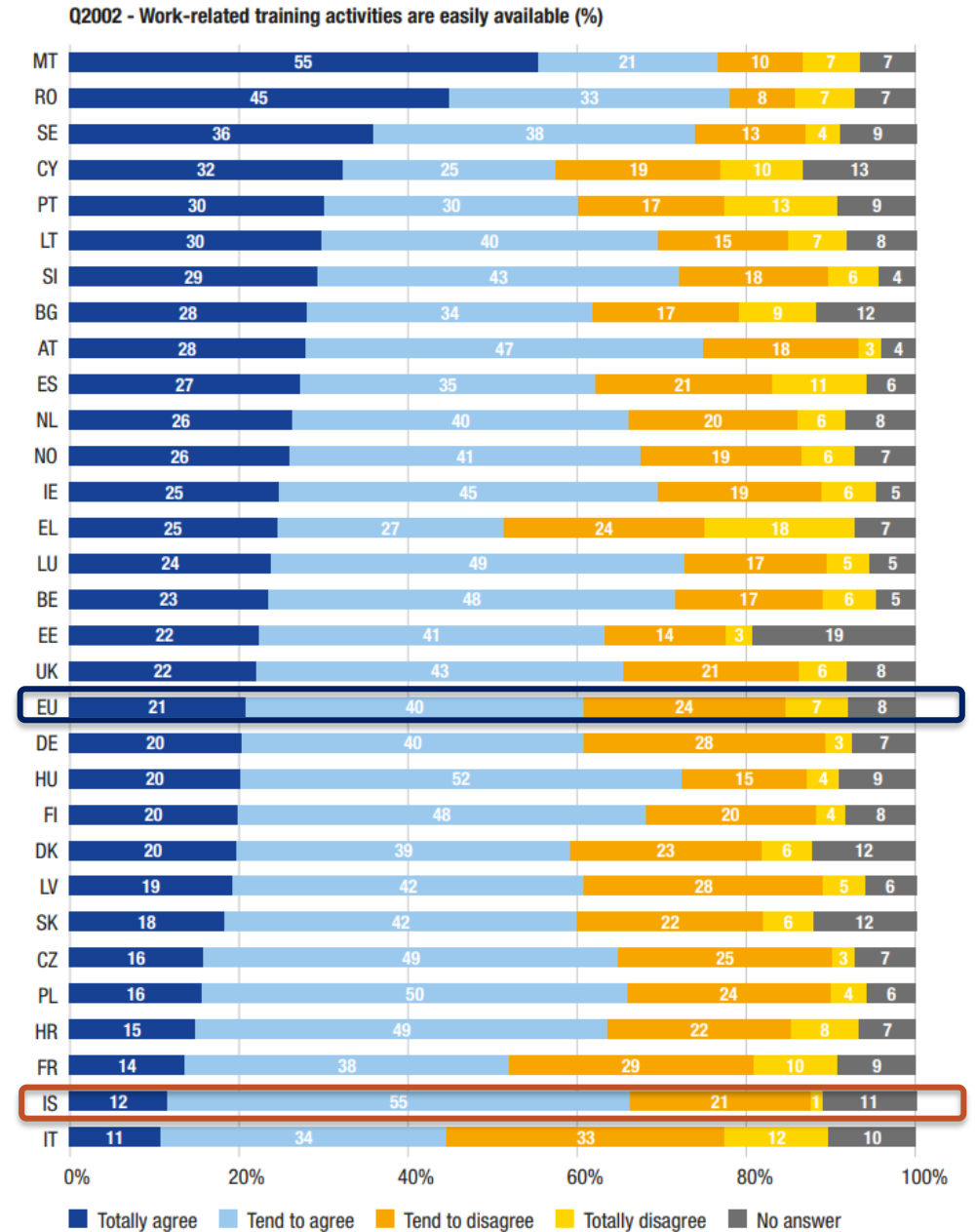
Figure 19. Benefits: rating of organised training by participants, country (EU-28, Iceland and Norway)

Aðgengi að sí- og endurmenntun (cedefop)

- Mat Íslendinga á aðgengi að vinnutengdri þjálfun er með því lakasta af öllum EU löndunum

Figure 23. Access: availability of work-organised activities, country (EU-28, Iceland and Norway)

Stuðningur (cedefop)

EU-28: Some 52% of respondents see family as the best form of financial or practical support if they want to take part in training, followed by an employer (39%), government (31%), professional or sector associations (29%), friends or colleagues (27%), employment agencies (23%) and trade unions (15%)

Table 4. Access: support for participation, country (EU-28, Iceland and Norway)

Q1201-Q1219	Your family (02)	Your employer (01)	The government (other public administration services than employment agency) (05)	Professional or sector associations (07)	Friends or colleagues (03)	An employment agency (excluding temporary job agencies) (04)	Trade Unions (06)
EU-28	52	39	31	29	27	23	15
BE	61	46	48	42	40	41	26
BG	67	24	8	13	26	15	5
CZ	70	68	34	42	41	42	22
DK	47	45	16	31	33	26	43
DE	62	53	44	38	36	33	24
EE	35	33	7	5	10	28	2
IE	64	48	47	34	42	26	12
EL	63	16	16	9	20	9	7
ES	60	31	30	28	26	20	21
FR	41	39	40	42	24	37	13
HR	68	19	6	6	17	11	2
IT	33	12	12	22	8	7	6
CY	53	12	20	7	7	5	3
LV	59	32	14	11	19	24	6
LT	37	22	6	5	18	13	3
LU	56	52	60	--	--	--	28
HU	56	30	21				3
MT	45	23	41				6
NL	54	60	39				12
AT	55	44	39				27
PL	53	34	24				9
PT	49	40	22				10
RO	59	29	18				7
SI	69	36	7	12	24	15	5
SK	51	30	6	9	20	21	5
FI	47	27	21	14	27	31	17
SE	43	37	42	21	18	13	16
UK	52	53	40	37	35	21	17
IS	65	49	14	36	37	15	64
NO	32	46	36	11	11	3	20

Stuðningur stéttarfélaga er langmestur á Íslandi – 64% telja að besti stuðningurinn komi þaðan – næsta land er Danmörk (43%)

Source: Cedefop opinion survey on adult learning and CVET.

Efnið í dag

Fræðsla, sí- og endurmenntun, ýmiskonar óformleg og formlaus fræðsla

- Hvað vitum við?
  1. Hver er staðan á Íslandi skv. Hagstofu og Stofnun- og sveitarfélag ársins?
  2. Hvað sýnir samanburður við önnur lönd – Eurostat og Cedefop?
- Hvað vitum við ekki?

Efnið í dag

Fræðsla, sí- og endurmenntun, ýmiskonar óformleg og formlaus fræðsla

- Hvað vitum við?
  1. Hver er staðan á Íslandi skv. Hagstofu og Stofnun- og sveitarfélag ársins?
  2. Hvað sýnir samanburður við önnur lönd – Eurostat og Cedefop?
- Hvað vitum við ekki?
  - Vitum ekki nákvæmlega hvað mun gerast – en það er mikið – vitum við bestu leiðina?
    - Hvernig sköpum við þörfina?
    - Hvernig sköpum við áhugann?
    - Hvernig ýtum við frá hindrunum?
    - Hvernig hvetjum við fólk til að taka góð næstu skref?
  - Vitum kannski ekki hvernig við styðjum sem best við það ferli sem þarf að fara af stað

Takk fyrir

Tómas Bjarnason

tomas.bjarnason@gallup.is

GALLUP

TIL AÐ VERA VISS